

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

(шифр та найменування спеціальності)

«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»

(назва освітньої програми)

на тему: **«УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РЕСУРСАМИ»**

Виконавець:

студентка 6 курсу факультету ЦЗФН

Ібришим Христина Іванівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

канд.екон.наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Тарасевич Наталія Вадимівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Сучасний етап формування ринкових відносин в Україні характеризується прискореними темпами зростання як кількісних, так і якісних показників розвитку, особливо в банківській сфері, і потребує широкого охоплення абсолютно усіх факторів впливу на діяльність конкретної банківської установи. Специфічна роль банку як посередника руху фінансових ресурсів визначає особливості управління його фінансовими ресурсами. Це обумовлює врахування низки суб'єктивних та об'єктивних факторів, багато з яких має визначальний вплив, тому необхідно розглядати їх комплексно, що дозволить визначити ступінь впливу того чи іншого фактора на діяльність банку з формування та розміщення його ресурсного потенціалу.

У сучасних умовах банки стикаються не стільки з проблемою забезпечення їх діяльності стабільною та надійною ресурсною базою, скільки на надійного розміщення наявних ресурсів для того, щоб забезпечити потрібний рівень прибутку, підтримки ліквідності балансу та з мінімальним ризиком вкладень у активні операції. Це особливо актуальне в умовах посилення конкуренції між банківськими установами. Тобто банкам потрібно розробляти гнучку стратегію їх діяльності, засновану на комплексному підході до розуміння нерозривної єдності в однаковій мірі проблем як формування, так і розміщення ресурсів банку.

Метою дослідження. є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій, спрямованих на оптимізацію формування та використання банківських ресурсів.

Завдання дослідження:

- теоретично обґрунтувати сутність, структуру та зміни за досліджуваний період банківських ресурсів;
- провести аналіз структури та динаміки банківських ресурсів АТ «Ощадбанк» за напрямками формування банківських ресурсів;

- Запропонувати шляхи удосконалення процесу управління банківськими ресурсами;
- провести кореляційно-регресійний аналіз показників банківської установи АТ «Ощадбанк».

Об'єкт дослідження – діяльність банків на ринку залучення та розміщення банківських ресурсів.

Предмет дослідження – управління банківськими ресурсами в банківській системі.

Методи дослідження. *Метод відносних та абсолютних показників; метод порівняння* - для визначення змін та відхилень по статтях банківського балансу; *метод групувань* - для систематизації даних балансу, *балансовий метод* - для визначення співвідношень, пропорцій груп взаємозалежних економічних показників, *метод табличного відображення аналітичних даних* - для відображення аналітичної інформації.

Інформаційна база дослідження. Законодавчі акти України з питань банківської діяльності, інструкції та постанови Національного банку України, звіти Національного банку України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених і фахівців у сфері формування банківських ресурсів, залучення та розміщення коштів, фінансова звітність АТ «Ощадбанк».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 94 сторінок. Основний зміст викладено на 88 сторінках. Робота містить 18 таблиць, 6 рисунка.

У першому розділі кваліфікаційної роботи «Теоретичні основи управління банківськими ресурсами» розглядаються теоретичні аспекти формування ресурсів банку: досліджена економічна сутність фінансових ресурсів; розглянуте значення власного капіталу, залучених та запозичених коштів у формуванні банківських ресурсів.

За результатами проведеного дослідження у першому розділі зроблені наступні висновки. Основу діяльності комерційного банку складають банківські ресурси. Тому важливим питанням є вивчення ефективного управління ними у практичній діяльності. Найбільш розповсюдженим у банківській практиці є термін “банківські ресурси”. Але проведені дослідження свідчать, що й у цьому питанні є досить багато розбіжностей. Банківські ресурси пропонується розглядати як сукупність власних, залучених і цільових фінансових коштів банку, що знаходяться в безпосереднім його розпорядженні та використовуються для здійснення повномасштабної банківської діяльності.

Для успішної роботи банку необхідно знати не тільки сукупність наявних коштів, але й оцінити потенційні можливості по залученню необхідних фінансових ресурсів.

У другому розділі «Практичні аспекти оцінки ресурсної бази та потенціалу банку» проаналізовано склад, структура та динаміка банківських ресурсів за даними конкретного банку; визначена структура та динаміка власного капіталу та депозитного портфелю банку і зобов’язань; розраховані показники достатності ресурсного потенціалу банку.

За період дослідження можна позитивно оцінити діяльність АТ «Ощадбанк». Завдяки докладним зусиллям та реформуванню банку вдалося не веде збиткової діяльності та за підсумками 2018-2021 років отримав значний прибуток. АТ «Ощадбанк» також впродовж періоду дослідження значно збільшив обсяги фінансових ресурсів, у тому числі і власний капітал.

АТ «Ощадбанк» — сам по собі стабільний банк з хорошою ліквідністю. У нього достатній комісійний дохід, значний кредитний портфель. Плюс він працює над вдосконаленням бізнес-моделі.

Щодо аналізу якості і потенційної можливості використання цих ресурсів, на протязі проаналізованого періоду позичаючи з початку 2020 року АТ «Ощадбанк» мав більшу частку дорогих фінансових ресурсів депозитного портфелю банку їх складала строкові кошти клієнтів банку. При цьому вони були достатньо надійними за своїм використанням, тобто банк мав змогу гарантовано на них сподіватися. Та на початку 2021 року ця цифра значно скоротилась, спостерігається зменшення строкових коштів клієнтів на рахунках, вони майже на одному рівні з поточними коштами клієнтів. Отже, можна зробити висновок, що у клієнтів АТ «Ощадбанк» з'явилися певні сумніви щодо розміщення коштів, але вони кошти не забирають з банку та продовжують їх зберігати на своїх поточних рахунках.

Кошти клієнтів банків України протягом досліджуваного періоду зростали, при цьому найбільшу та відносно стабільну частку впродовж всього періоду дослідження займають кошти населення (клієнти з початку 2020 року переважно зберігають кошти на поточних рахунках, та забирають їх з строкових заощаджень).

Щодо якості і потенційної можливості використання цих ресурсів, то вітчизняні банки мають більшу частку дешевих фінансових ресурсів, майже 50,8% депозитного портфелю банку складають кошти на поточних рахунках клієнтів банківських установ. При цьому вони є не надійними за своїм використанням, тобто банки не можуть управління фінансовим на них сподіватися. За результатами діяльності банки збільшили їх частку, за рахунок збільшення поточних коштів юридичних осіб, та переважно – поточних коштів фізичних осіб.

Головний ризик для економіки і банківської системи на початку 2020 року був і досі залишається — це вплив коронакризи. Серйозне зниження споживчого попиту означатиме і зниження попиту на банківські послуги. У

2020 року ми вже бачили значне падіння комісійних доходів банківської системи загалом. Також є ризики дефолтів позичальників. Це позначиться і на прибутковості банківського сектора, і на обсягах резервування за кредитами. Ще один важливий фактор: наскільки успішною буде співпраця з МВФ. Але банківська система — це дзеркало економіки. Розвиватиметься економіка — розвиватимуться банки і активне кредитування.

АТ «Ощадбанк» належить до системно важливих банків України та займає перше місце за обсягом чистого кредитного портфеля та друге місце серед банків України за розміром активів, а також є найбільшим в Україні за пасивами в корпоративному секторі та другим за пасивами в роздрібному секторі. Також даний банк є найбільшим банком в Україні за кількістю відділень і другим за розмірами інфраструктури карткового бізнесу (кількість банкоматів та платіжних терміналів). На сьогодні АТ "Ощадбанк" являється єдиний серед українських банків, який має закріплену законом державну гарантію збереження вкладів громадян та їх повернення за першою вимогою.

АТ "Ощадбанк" відповідно до структури своїх пасивів, має статус спеціалізованого ощадного банку. На сьогоднішній день послугами банку користуються всі категорії населення, що забезпечує банку провідну позицію на ринку роздрібних банківських послуг України. Він має суттєві переваги перед комерційними банками у сфері обслуговування населення регіонів країни через розгалужену мережу .

Отже, АТ «Ощадбанк» має певну структуру банківських ресурсів, яка в змозі з'єднати значно високу надійність та стійкість банківської ресурсної бази з середньою їх вартістю. Та не зважаючи на це, з'являється гостра потреба в зміні короткострокових ресурсів на довгострокові, так як потрібно задовольнити попит на високоліквідні активи.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи «Особливості управління банківськими ресурсами АТ «Ощадбанк» проведена оцінка банківських ресурсів; виявлені проблеми та запропоновані шляхи покращення процесу

управління банківськими ресурсами; проведено кореляційно-регресійний аналіз даних.

Для стабілізації умов функціонування та вирішення усіх важливих проблем, які мають вагомий вплив на банківську систему України в цілому, потрібно скористатися системою заходів, спрямованих на: зародження нових депозитних програм; збільшення рівня капіталізації банківського сектора з використанням додаткового акціонерного капіталу; покращення процедур санації, реорганізації та ліквідації банків; дотримання та виконання нормативів НБУ, які контролюють діяльність комерційних банків; створення умов для залучення інвестицій у сучасну банківську систему в межах, які не впливають на зародження суттєвих фінансових ризиків.

При користуванні представленими заходами буде можливість швидко зменшити вплив негативних факторів на банківську діяльність в цілому та виявити умови для швидкого розвитку банківської системи України в майбутньому.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, головні з яких такі:

1.Формування банківських ресурсів є одним із найважливіших завдань для забезпечення економічного зростання. Банківська система повинна мати сукупність ресурсів, достатніх як для кредитування поточних потреб суб'єктів господарської діяльності, так і для розвитку інвестиційної діяльності, формування відповідних резервів і підтримки власної ліквідності.

2.Кошти клієнтів АТ «Ощадбанк» протягом досліджуваного періоду зростали, при цьому найбільшу частку займають кошти населення, і їх частка збільшується, частка коштів населення значна і досить стабільна, тобто залучені ресурси (депозитні) фізичних осіб є головним джерелом формування ресурсів банку.

3. При залученні вільних грошових ресурсів банківським установам слід звернути увагу не тільки на цінові, а й на нецінові методи, серед яких реклама, покращений рівень якості обслуговування клієнтів, розширення банком послуг які він може надати клієнту, комплексне обслуговування, додаткові види безкоштовних послуг. Це багато в чому залежить від кваліфікації апарату банку, котрий повинен намагатися здійснювати не тільки власні інтереси, а й інтереси клієнтів.

Напрямами збільшення депозитних ресурсів банку є: розвиток нових видів вкладів, які б відповідали зростаючим потребам клієнтів; стимулювання залучення ресурсів через збільшення та диференціацію процентної ставки; удосконалення порядку та методів виплати відсотків; розвиток спектра додаткових послуг вкладникам; використання різних видів цінних паперів для залучення ресурсів; підвищення якості обслуговування клієнтів. Для якісного управління депозитною базою банкам доцільно вирішувати такі завдання: визначати найбільш вигідних клієнтів, тобто таких, які забезпечать більшу стабільність депозитної бази та більш високий залишок на своєму рахунку; визначати кількість клієнтів, яких необхідно залучати для підтримання заданого обсягу депозитної бази; проводити роботу щодо залучення найбільш вигідних потенційних клієнтів, однак продовжувати утримувати й колишніх клієнтів; проводити гнучку цінову політику індивідуально для окремих клієнтів.